

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔVΙΙΙ_2: Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης

1. Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η εξέταση ενδείξεων απάτης και η αναφορά υπονοιών απάτης από τη ΔΑ/ ΕΦ/ ΑΠ, στο πλαίσιο εφαρμογής των διαδικασιών του ΣΔΕ και άσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

2. Πεδίο εφαρμογής

Η διαδικασία εφαρμόζεται σε περίπτωση ένδειξης απάτης, δηλαδή όταν εντοπίζεται από τη ΔΑ/ ΕΦ ή την ΑΠ παρατυπία που πιθανά υποκρύπτει πρόθεση, στο πλαίσιο εφαρμογής άλλων Διαδικασιών του ΣΔΕ, όπως:

- ΔΙΙ_3: Έγκριση σύμβασης, όταν γίνεται έλεγχος πριν την υπογραφή της σύμβασης
- ΔΙΙ_2: Έγκριση διακήρυξης και ΔΙΙ_3: Έγκριση σύμβασης, όταν ο έλεγχος γίνεται κατά την 1η δήλωση δαπάνης (έχει υπογραφεί η σύμβαση)
- ΔΙΙ_5: Διοικητική επαλήθευση Δαπάνης (πράξεις πλην ΚΕ)
- ΔΙΙ_8: Επιτόπια επαλήθευση (πράξεις πλην ΚΕ)
- ΔΙΙ_8_ΚΕ: Διοικητική & επιτόπια επαλήθευση / πιστοποίηση-καταβολή ενίσχυσης (πράξεις ΚΕ)
- ΔΙΙ_12 Επαλήθευση μακροχρόνιων υποχρεώσεων (πράξεις πλην ΚΕ)
- ΔΙΙ_12_ΚΕ: Επαλήθευση μακροχρόνιων υποχρεώσεων (πράξεις ΚΕ)
- ΔΙΙ_9: Παρακολούθηση συμμόρφωσης Δικαιούχων με συστάσεις
- ΔV_2: Παρακολούθηση ΕΦ

3. Θεσμικό Πλαίσιο

- Κανονισμός 1060/2021: Προοίμιο παρ. 71,73 και 74, άρθρο 69. παρ. 2, άρθρο 74, παρ. 1, στοιχείο γ
- Νόμος 4914/2022: Άρθρα 42 & 49

4. Περιγραφή

4.1 Εξέταση ένδειξης απάτης από τη ΔΑ

4.1.1 Εσωτερική διερεύνηση

Όταν εντοπίζεται από στέλεχος της ΔΑ παρατυπία και εκτιμάται ότι πρόκειται για ένδειξη απάτης, το στέλεχος προβαίνει στην αναζήτηση/ συγκέντρωση στοιχείων που τεκμηριώνουν, στο βαθμό που είναι δυνατόν, την ύπαρξη πρόθεσης.

Παράλληλα, ενημερώνει τον/την άμεσο/η Προϊστάμενο/η (Προϊστάμενο/η Μονάδας), τον/την Προϊστάμενο/η της Υπηρεσίας και τον/την Υπεύθυνο/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ, ώστε να προβούν σε μια πρώτη εκτίμηση για το αν η ένδειξη απάτης έχει βάση και πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω.

Εφόσον η ένδειξη απάτης κρίνεται καταρχήν βάσιμη, ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ καταγράφει την περίπτωση με τα βασικά στοιχεία της σε ειδικό αρχείο καταγραφής ενδείξεων απάτης που τηρείται από τη ΔΑ (*Έντυπο Ε.VΙΙΙ.2_1*).

Ο/Η Προϊστάμενος/η της Υπηρεσίας καθορίζει την ομάδα ατόμων που θα ασχοληθεί με τη διερεύνηση του θέματος. Στο πλαίσιο αυτής της διερεύνησης, η ομάδα, ανάλογα με την ένδειξη απάτης που έχει εντοπιστεί, δύναται να προβεί ενδεικτικά σε:

- ✓ δισταύρωση απαραίτητων πληροφοριών από βάσεις δεδομένων

- ✓ αναζήτηση στοιχείων από άλλους οργανισμούς/ φορείς στους οποίους μπορεί να απευθυνθεί με σχετικό ερώτημα (επιμελητήρια-μητρώα, ασφαλιστικοί φορείς, αδειοδοτούσες αρχές κλπ.)
- ✓ διεξαγωγή έκτακτης επιτόπιας επαλήθευσης
- ✓ επικοινωνία με συμμετέχοντες σε σεμινάρια κ.ά.

Με την ολοκλήρωση των ενεργειών, η ομάδα της ΔΑ καταγράφει το αποτέλεσμα της διερεύνησης, δηλαδή εάν η ένδειξη απάτης είναι τελικά βάσιμη ή μη βάσιμη, σε σχετική Αναφορά, την οποία και προωθεί στον/στην Προϊστάμενο/η της Υπηρεσίας μαζί με το υλικό τεκμηρίωσης, ενώ ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης ενημερώνει το σχετικό αρχείο.

4.1.1.1 Η ένδειξη απάτης είναι βάσιμη

Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της διερεύνησης επιβεβαιώνει την υποψία/ ένδειξη απάτης, τότε πρέπει να κινηθεί διοικητική ή δικαστική διαδικασία σε εθνικό επίπεδο και η περίπτωση συνιστά υπόνοια απάτης.

Η ΔΑ προβαίνει, με ευθύνη του/της Προϊσταμένου/ης της Υπηρεσίας, στις ακόλουθες ενέργειες:

- αποστέλλει την Αναφορά της ομάδας διερεύνησης και το υλικό τεκμηρίωσης στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)/AFCOS
- κοινοποιεί την Αναφορά της ομάδας διερεύνησης και το σχετικό υλικό τεκμηρίωσης στην ΕΥΘΥΠΣ, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην ΕΔΕΛ (δεν γίνεται κοινοποίηση στο Δικαιούχο)
- προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την αναφορά/ανακοίνωση της υπόνομιας απάτης στην ΕΕ κατά τα προβλεπόμενα στη *Διαδικασία ΔΙΙΙ_3 Αναφορά παρατυπιών στην ΕΕ*
- εξετάζει, ανάλογα με το είδος και το εύρος της υπόνομιας απάτης, την υιοθέτηση διορθωτικών ενεργειών (π.χ. επαληθεύσεις σε άλλες Πράξεις του ίδιου Δικαιούχου, αναστολή χρηματοδότησης, κλπ)
- δύναται να προβεί σε ενέργειες για πρόληψη ανάλογων περιστατικών ή/ και να αποστείλει στην ΕΥΘΥΠΣ προτάσεις για λήψη οριζόντιων μέτρων σε επίπεδο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.
- τέλος, με ευθύνη του/της εκπροσώπου της ΔΑ (Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης) ενημερώνεται σχετικά το Εσωτερικό Δίκτυο Καταπολέμησης της Απάτης.

Η ΕΑΔ/AFCOS προωθεί με τη σειρά της την υπόθεση στις αρμόδιες ελεγκτικές ή δικαστικές αρχές, ανάλογα με την περίπτωση, ενημερώνοντας για την προώθησή της, τη ΔΑ, την ΕΥΘΥΠΣ, την ΑΠ και την ΕΔΕΛ.

Για τα στάδια της εξέλιξης κάθε υπόθεσης, ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ ενημερώνει το σχετικό αρχείο που τηρεί η ΔΑ.

4.1.1.2 Η ένδειξη απάτης δεν είναι βάσιμη

Στην περίπτωση που η εσωτερική διερεύνηση της ΔΑ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ένδειξη απάτης δεν είναι βάσιμη, τότε επιβεβαιώνεται από τον/την Προϊστάμενο/η της ΔΑ ότι δεν συνιστά υπόνοια απάτης. Η Αναφορά της ομάδας διερεύνησης και το υλικό τεκμηρίωσης κοινοποιείται στην ΕΥΘΥΠΣ.

Με ευθύνη του/της Προϊσταμένου/ης της ΔΑ, εξετάζεται η υιοθέτηση πιθανών ενεργειών από τη ΔΑ για πρόληψη ανάλογων περιστατικών ή αποστέλλεται στην ΕΥΘΥΠΣ πρόταση για λήψη ενεργειών/ υιοθέτηση μέτρων σε επίπεδο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Για τα στάδια της εξέλιξης κάθε υπόθεσης, ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ ενημερώνει το σχετικό αρχείο που τηρεί η ΔΑ.

4.2 Εξέταση ένδειξης απάτης από Ενδιάμεσο Φορέα

Όταν εντοπίζεται ένδειξη απάτης από στέλεχος Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ), εφαρμόζονται τα παραπάνω βήματα κατ' αναλογία με τη ΔΑ.

Σε κάθε περίπτωση, ο ΕΦ ενημερώνει σχετικά την αρμόδια ΔΑ.

4.3 Εξέταση ένδειξης απάτης από Αρχή Πιστοποίησης

Σε περίπτωση που εντοπίζεται ένδειξη απάτης από στέλεχος της Αρχής Πιστοποίησης (ΑΠ), εφαρμόζονται τα παραπάνω βήματα που περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.1 κατ' αναλογία με τη ΔΑ, με τις εξής διαφοροποιήσεις:

- κατά την εσωτερική διερεύνηση, η ΑΠ δύναται να ζητήσει φάκελο με στοιχεία της Πράξης/ Δικαιούχου από την αρμόδια ΔΑ
- σε περίπτωση υπόνοιας απάτης, η Αναφορά της Ομάδας εσωτερικής διερεύνησης της ΑΠ και το υλικό τεκμηρίωσης κοινοποιούνται από τον/την Προϊστάμενο/η της ΑΠ στην ΕΥΘΥΠΣ, στην ΕΔΕΛ και στην αρμόδια ΔΑ/ ΕΦ.

Επισημαίνεται ότι για την αναφορά/ ανακοίνωση της υπόνοιας απάτης στην ΕΕ, η ΑΠ εφαρμόζει τις απαραίτητες ενέργειες που προβλέπονται στη *Διαδικασία ΔΙΙΙ_3 Αναφορά παρατυπιών στην ΕΕ*.

4.4 Εξέταση ένδειξης απάτης από τη ΔΑ στο πλαίσιο παρακολούθησης του Ενδιάμεσου Φορέα

Όταν εντοπίζεται από στέλεχος της ΔΑ στο πλαίσιο παρακολούθησης του Ενδιάμεσου Φορέα (*Διαδικασία ΔV_2_ Παρακολούθηση ΕΦ*) ένδειξη απάτης είτε σε Πράξη που διαχειρίζεται ο ΕΦ, είτε κατά την άσκηση από τον ΕΦ των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί, ενημερώνεται ο/η άμεσος/η Προϊστάμενος/η (Προϊστάμενος/η Μονάδας), ο/η Προϊστάμενος/η της ΔΑ και ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ. Ο/Η Προϊστάμενος/η της ΔΑ, στο πλαίσιο διερεύνησης της ένδειξης απάτης, δύναται να ορίσει ομάδα διερεύνησης ή/ και να αποφασίσει τη διενέργεια επαλήθευσης στην εν λόγω πράξη ή στον ΕΦ.

Σε περίπτωση που από τα αποτελέσματα της διερεύνησης κρίνεται ότι η περίπτωση συνιστά υπόνοια απάτης, η ΔΑ προβαίνει, με ευθύνη του/της Προϊσταμένου/ης της Υπηρεσίας, στις ακόλουθες ενέργειες:

- Αποστέλλει την Αναφορά της ομάδας διερεύνησης και το υλικό τεκμηρίωσης στην ΕΑΔ/AFCOS
- κοινοποιεί την Αναφορά της ομάδας διερεύνησης και το σχετικό υλικό τεκμηρίωσης στην ΕΥΘΥΠΣ, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην ΕΔΕΛ (δεν γίνεται κοινοποίηση στον ΕΦ και στο Δικαιούχο)
- μεριμνά για την αναφορά/ανακοίνωση της υπόνοιας απάτης στην ΕΕ κατά τα προβλεπόμενα στη *Διαδικασία ΔΙΙΙ_3 Αναφορά παρατυπιών στην ΕΕ*
- εξετάζει, ανάλογα με το είδος και το εύρος της υπόνοιας απάτης, την υιοθέτηση διορθωτικών ενεργειών (π.χ. ενίσχυση της παρακολούθησης του ΕΦ, επαληθεύσεις σε άλλες Πράξεις του ίδιου ΕΦ, σχέδιο δράσης στον ΕΦ, κλπ.)
- δύναται να προβεί σε ενέργειες για πρόληψη ανάλογων περιστατικών ή/ και να αποστείλει στην ΕΥΘΥ προτάσεις για λήψη οριζόντιων μέτρων σε επίπεδο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.
- Τέλος, με ευθύνη του/της εκπροσώπου της ΔΑ (Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης) ενημερώνεται σχετικά το Εσωτερικό Δίκτυο Καταπολέμησης της Απάτης.

Η ΕΑΔ/AFCOS προωθεί με τη σειρά της την υπόθεση στις αρμόδιες ελεγκτικές ή δικαστικές αρχές, ανάλογα με την περίπτωση, ενημερώνοντας για την προώθησή της, τη ΔΑ, την ΕΥΘΥΠΣ, την ΑΠ και την ΕΔΕΛ.

Σημειώνεται ότι, εφόσον η ΔΑ είχε εντοπίσει ένδειξη απάτης σε Πράξη που διαχειρίζεται ο ΕΦ, την οποία δεν είχε εντοπίσει ο ΕΦ και η Απόφαση/ πόρισμα καταλήγει ότι δεν αποδεικνύεται πρόθεση από την πλευρά του ΕΦ, η ΔΑ αξιολογεί και επανεξετάζει την επάρκεια του ΕΦ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη *Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΦ (ΔV_2)*.

Για τα στάδια της εξέλιξης κάθε υπόθεσης, ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ ενημερώνει το σχετικό αρχείο που τηρείται στη ΔΑ.

4.5 Παρακολούθηση υποθέσεων και διαπίστωση απάτης (Follow up)

Για κάθε υπόθεση υπόνοιας απάτης που έχει προωθηθεί σε αρμόδιες εθνικές αρχές για περαιτέρω ενέργειες, η ΕΑΔ/AFCOS παρακολουθεί την εξέλιξή της και προωθεί στην αρμόδια ΔΑ/ ΕΦ, την ΕΥΘΥΠΣ, την ΑΠ και την ΕΔΕΛ κάθε σχετική Απόφαση των εθνικών αυτών αρχών.

Σε περίπτωση τελεσίδικης Απόφασης αρμόδιου δικαστηρίου που να επιβεβαιώνει την απάτη (διαπιστωμένη απάτη), γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ κατά τα προβλεπόμενα στη *Διαδικασία ΔΙΙΙ_3 Αναφορά παρατυπιών στην ΕΕ*.

Επιπλέον, η ΔΑ/ ΕΦ εξετάζει κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν επιπτώσεις στη σχετική Πράξη του Προγράμματος που διαχειρίζεται (π.χ. δημοσιονομικές διορθώσεις σε περίπτωση που δεν μπορούσαν να είχαν προηγηθεί της διερεύνησης για απάτη, ανάκληση, κλπ) και τις εφαρμόζει, ενεργοποιώντας τις σχετικές διαδικασίες όπου απαιτείται.

Σε περίπτωση που η Απόφαση αφορά σε διάπραξη απάτης από πλευράς του ΕΦ, η ΔΑ προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την ανάκληση της Απόφασης Ορισμού του ΕΦ και για τη διευθέτηση των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση των πράξεων/ αρμοδιοτήτων που του είχαν ανατεθεί.

Για την έκβαση κάθε υπόθεσης, ο/η Υπεύθυνος/η για τα θέματα απάτης της ΔΑ ενημερώνει το σχετικό αρχείο που τηρείται στη ΔΑ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΛΑΞΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ:

- ✓ Όλα τα πρωτότυπα υποστηρικτικά έγγραφα και στοιχεία για τις ενδείξεις και τις υπόνοιες απάτης (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή) πρέπει να φυλάσσονται σε ασφαλές μέρος.
- ✓ Επίσης πρέπει να διασφαλίζεται η παράδοση-παραλαβή των παραπάνω εγγράφων/στοιχείων, σε περίπτωση μετακίνησης του προσωπικού.

5. Σχετικά έντυπα

Κωδικός	Περιγραφή
Ο5	Ορισμοί για παρατυπίες και θέματα απάτης
Ε.VIII.2_1	Αρχείο Ενδείξεων και Υπονοιών Απάτης